

Predikan i Kindaholms församling 2016 av Tobias Bäckström

Långfredagen

"Korset"

Jes 53:1-12

1 Petr 3:18-19

Matt 27:32-56

Ps: 140, 438, 456, 144

Idag är det långfredagen, men det är också den 25 mars, det vill säga Jungfru Marie Bebdelsedag. Bebdelsedagen är ju kopplad till julen, vi firar Jesus födelse den 25 december och måste följaktligen fira hans tillblivelse 9 månader tidigare. Men varför la man Marie bebdelsedag just den här dagen?

Det har att göra med dagen när Jesus korsfästes! Det troligaste är att Jesus korsfästes under den 14 Nisan i den judiska kalendern och det motsvarar den 25 mars. Detta datum blev då i kyrkoåret också Maria bebdelsedag. Idag sluts cirkeln. Jesus tillblivelse och hans död sammanfaller. Skapelse och frälsning hänger ihop.

Tydligare än så kan det inte sägas varför Jesus kom till världen. Jesus död var inte bara ett tragiskt och oväntat slut på hans livsgärning. Det fanns med i planeringen redan från allra första början, redan när Maria får veta att hon ska föda den Högstes Son till världen.

Ja, egentligen ännu tidigare. När Gud skapade världen står det om att Gud skapade fröbärande örter, fruktträd, fåglar, fiskar, ja ett vimmel av levande varelser. Man får intrycket att allt går i ett flygande fläng.

Men så när det är dags för att skapa människan så stannar allt upp. "Låt oss göra människor till vår avbild" säger Gud. Människan kunde inte skapas utan vidare på en höft. Här behövdes först ett himmelskt rådslag. Ska vi verkligen göra det här? Hela treenigheten är involverad i skapelseprocessen och alla måste vara överens. Ska vi skapa en varelse till vår avbild och ge henne fri vilja? Problemet är vad som kan hända. En fri varelse kan man inte styra, det finns en risk att människan kommer att vända Gud ryggen, falla i synd.

Innan Gud skapade människan var man alltså tvungen att ha en plan B, färdig. Om människan faller i synd, måste hon vinnas tillbaka. Ordningen måste återställas. Syndafallets konsekvenser måste neutraliseras. Och först när Sonen i treenigheten har gett sitt bifall kan Gud fortsätta sin skapelsegärning och skapa människan. "Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne."

Vad var det för bifall som Sonen gav? Vad var det han sa ja till? Jo, det var att ta på sig uppdraget att återlösa mänskligheten efter att hon fallit. Gud hade i och för sig kunna lämna oss åt vårt öde och börja om med en ny skapelse och en ny mänsklighet när det gick så galet med den första. Men det gjorde han inte, räddningsaktionen var planerad från början och det är nu den sätts i verket.

Det började med Jesus tillblivelse. Gud kliver ner till oss, blir en del av sin skapelse. Det som sker i Marias moderliv är en nyskapelse av människan. Jesus är den nya Adam, den nya människan. Det är nu som innebörden av *Guds avbild* får sin djupaste betydelse. Gud och människa förenas i Jesus Kristus.

Matteus är den av evangelisterna som livligast talar om tecknen vid Jesus död. När Jesus gav upp andan hände *tre* saker. Det *första* var att förhänget brast i templet, det som skiljde det heliga från det allra heligaste. Nu kunde man alltså se in i de Allra heligaste, dit bara översteprästen fick gå in en gång om året på den stora försoningsdagen. Men den stora försoningsdagen, den allra största, den var idag. Idag på långfredagen sker den definitiva försoningen, nu är det fritt fram för alla att komma till det allra heligaste och fler försoningsdagar behövs inte.

Det *andra* som hände var att jorden skakade och klipporna rämnade. Det var skapelsen som talade. Eftersom människan skapades till att härska över den övriga skapelsen så drogs resten av skapelsen med i fallet. Sedan dess fungerar djur och natur inte riktigt som det var tänkt. Räddningsaktionen involverar alltså inte bara oss människor utan hela skapelsen.

Paulus skriver om skapelsen som ”väntar otåligt på att befrias under sitt slaveri under förgängelsen, (Rom 8:19-22) och skapelsen ropar ännu som i födslovåndor.” Nu vid Jesus död skakade det till, som om födslovärkarna började. Nu börjar befrielsen även för skapelse.

Och det *tredje*: gravarna öppnade sig och många av de avlidna uppväcktes. Matteus betonar dock att det var först efter Jesus uppståndelse som det skedde. Då skulle de gå in i den heliga staden och kunde ses av många. Men redan vid Jesus död öppnades gravarna, det vill säga de stenar som man vältrat framför klippgravarna föll omkull. Redan här och nu föregrips det som Jesus död och uppståndelse leder till. Det är inte så att Jesus seger kom först den tredje dagen när han uppstod. Nej, Jesus segrar redan vid sin död, eller snarare *med* sin död. Nu är segern vunnen. Gravarna kan inte längre hålla tillbaka sina döda. Dödsriket har inte längre makt att stänga in sina invånare, gravarna är öppnade.

Det här mäktiga tecknet där ett antal avlidna plötsligt kom gående tillbaka till Jerusalem efter några dagar visar att Jesus uppståndelse kommer leda till en allmän uppståndelse. ”Jesus Kristus kommer uppväcka dig på den yttersta dagen” säger prästen vid varje begravning. Det sägs om var och en som läggs i graven. Vistelsen i graven är temporär, det kommer en dag när gravarna inte längre kommer att kunna hålla tillbaka sina döda.

Men Matteus skriver inte att de gick in i Jerusalem utan in i den heliga staden. Nu var det ju Jerusalem han avsåg, men i Nya testamentet är det en ovanlig beteckning på Jerusalem. Utom i den sista boken, Uppenbarelseboken. Där talas det gång på gång om Jerusalem som den heliga staden. ”*Och jag såg den heliga staden, det nya Jerusalem, komma ner ur himlen, från Gud, redo som en brud som är smyckad för sin man.*” skriver till exempel Johannes i Upp 21:2.

Tecknet föregriper inte bara den allmänna uppståndelsen, utan även den nya Jerusalem, den nya skapelsen. En dag kommer Jesus åter med det nya Jerusalem och vi ska få en ny jord och en ny himmel.

Den här dagen minns vi det svåra uppdrag som Jesus tog på sig, ett uppdrag som han hade gått med på ända sedan skapelsens början. Men det är också en dag då vi ser framåt. Redan nu anar vi konsekvenserna av Jesus död. Där syndafallet rev ner, bygger Jesu kors upp. Där syndafallet rubbade balansen i universum, återställde Jesu död jämvikten. Syndafallet släppte in ondskans gift i skapelsen, Jesu död är motgiftet som neutraliserar konsekvenserna.

Idag sluts cirkeln, skapelse och frälsning hänger ihop. Jesus tillblivelse som ett foster i Marias moderliv och hans död skedde samma dag. Jesus död var inplanerat från tidernas början och det fick konsekvenser som sträcker sig till tidens slut. Det som sker i det ögonblicket är som ett koncentrat av hela världshistorien.